

בולי שמורות הטבע

Nature Reserves Stamps

79
27.12.67

ה ש י ר ו ת ה ב ו ל א י
ירושלים - תל אביב - יפו - חיפה - טבריה - נתניה - באר שבע - נ.ת. לוד
PHILATELIC SERVICES
J E R U S A L E M • I S R A E L

י ע ל
CAPRA IBEX

עולם החי של ישראל, הינו שריד דל בלבד מעולם מגוון מינים ועשיר פרטים של ימי קדם. בהשוואת מספר בעלי החיים המוזכרים במקרא, למספר בעלי החיים של ימינו יחסרו לנו ברחבי הנוף כ-15 חיות בר, וזאת למרות שהזכרתם של בעלי חיים בתנ"ך הינה מיקרית, ולא באה לתאר את כלל החי באותם ימים. חיות בר אחדות, כמו: הראם והדישון, הבהמות והערוד, הוכחדו עוד בימים קדומים. חיות אחרות — כגון האריה — הושמדו בימי הצלבנים, ואילו הדוב והנמר, היחמור והאילה השלוחה נעלמו רק במרוצת מאה השנים האחרונות. המשך קיומם של היונקים הגדולים שונתרו בארץ — הצבי והיעל, הצבוע והשועל, השפן, הקרקל ואחרים, מותנה אף הוא בשמידתם ובהגנתם. ללא חוק הגנת חיות הבר והפיקוח על הוראותיו על-ידי רשות שמורות הטבע, היו אחדים מהם מוכחדים מהארץ ונעלמים מנופיה זה מכבר.

י ע ל

היעל, שהינו מהמפוארים והבולטים שבחיות הבר של ארצנו, הינו מין עז בר. עדות בולטת לקידבה בין העז ליעל הוא „זקן התיש“ הצומח בסנטרם של זכרי היעלים, להם בבגרותם קרנים ארוכות, שאורכן מגיע כדי 1.20 מ' ויותר. צבעם של היעלים חום בהיר והוא מתמזג בדרך כלל עד ללא הכר כמעט עם הסביבה המדברית בה הם חיים. לרגליהם, בניגוד לגופם, צבע בהיר המשובץ בכתמי חום כהה. סבורים, כי צבעים בולטים אלה, משמשים כאמצעי קשר בין הפרטים השונים של העדר, המונה לעתים עד עשרות פרטים.

היעלים מעדיפים כמקום מחייתם את נוף הצוקים והמתלולים, כדברי ספר תהילים "הרים גבוהים ליעלים" (תהילים ק"ד 18). נוף זה משמש מיבצר לאותם יעלים המצליחים להתגבר על אימת הגבהים.

במשך שנים רבות היו היעלים מטרת צייד מבוקשת. בעיקר היו צדים אותם ממארכים ליד מקורות המים המועטים שבמדבר – אותם פוקדים היעלים, להרוות את צמאונם, מדי יום ביומו.

עם קום המדינה, לא היו בה לפי ההערכה, אלא מאות יעלים ספורים. כיום, כשהיעלים הינם חיות בר מוגנות ביותר, והחוק אוסר כל פגיעה בהם, עלתה אוכלוסיתם ומספרם בתחומי ישראל, באזור שבין עין גדי לאילת, נאמד בין 800 – 1500.

קרקל

הקרקל הינו חתול גדול, או אם תרצו – נמר קטן. צבעו חום צהבהב ולו אוזניים בעלות ציציות ארוכות ושחורות. מכאן אף שמו, שפירושו בתורכית – אוזניים שחורות.

תפוצתו של הקרקל מוגבלת לאזורים יבשים וחמים ומשתרעת מדרום אפריקה ומזרחה דרך ערב להודו.

הקרקל, שהינו אחד מבעלי החיים הנדירים בארץ, מצוי בדרום הנגב, בערבה ובמישור החוף הדרומי. את שעות היום הוא מבלה בדד או עם בת זוגו במחילה חפורה בקרקע; רק עם ערב הוא יוצא לשחר טרף. הקרקל ידוע כצייד זריז ביותר, הניזון מיונקים קטנים כארנבות, עכברים ודומיהם ומעופות. אל טרפו הוא מתקדם בזחילה או בריצה מהירה, והוא מסוגל אף לצוד בקפיצה, עופות בהתרוממם.

קרקל

FELIS CARACAL

צבי הנגב
GAZELLA DORCAS

לקרקל פרוה יפה ומבוקשת ועל כן צדו אותו באפריקה ללא רחמים עד כי נשקפה לו שם סכנת הכחדה. בישראל, הקרקל הינו חיית בר מוגנת ואין להרע לו או להטרידו בכל דרך שהיא.

צבי הנגב

שניים הם מיני הצביים המצויים בארץ: הצבי המצוי החי במרבית אזורי הארץ — ברמות יששכר, בהרי נפתלי, בפרוזדור ירושלים ובנגב המערבי, וצבי הנגב, שתפוצתו מוגבלת למדבר יהודה, לעמק הערבה ולנגב הדרומי.

במבט ראשון רב הדמיון בין השניים, אך בהתבוננות יסודית יותר נבחין כי צבעו של צבי הנגב בהיר יותר, אזוני גדולות יותר, זנבו ארוך יותר ודמות קרניו שונה באופן ברור מקרניו של הצבי המצוי.

נסיון של שנים לימד את הצביים, החיים בעדרים, כי מוטב להם לנוס מהאדם, אשר התענינותו בהם, היתה לרוב בגלל בשרם הטעים. אך גם במנוסתם הקלילה, כשזנבותיהם השחורים בולטים על רקע אחוריהם הלבנים, יש בהם מן החן והיופי. צבי הנגב, שמצוי היה אף במדבריות עבר הירדן, סיני וערב הסעודית, הושמד בהם כמעט כליל כתוצאה מצייד פראי. ישראל הינה המקום האחרון בעולם, בה מובטח כיום המשך קיומו הטבעי של צבי זה.

There is only a remnant of the rich wild life of Biblical times left in Israel today. At least 15 species have died out, and that may not be all, as animals are mentioned in the Bible only at random.

Some wild animals, like the Oryx and wild cattle, the Hippopotamus and the wild Ass disappeared in ancient times, while others, like the Lions, were extinct in the Crusader period. The Syrian Bear and the Fallow Deer survived until the last century, the Roe Deer until the beginning of the present century. Single Leopards may still exist, notwithstanding that this formerly common species was exterminated over most of its former range in Israel.

Thanks to the Law for the Preservation of Wild Life in Israel and its careful implementation by the Israel Nature Reserves Authority we still have the Gazelle, the wild Boar, the Ibex, the Hyena, the Wolf, the Jackal, the Hyrax, the Caracal Lynx and others.

THE IBEX

The Ibex, one of the most striking and magnificent of the wild animals in the country, is a kind of wild goat. The mature male, like the goat, has a goatee and horns that grow to a length of four feet and more. Its yellowish-brown colour blends generally with its desert environment. In contrast to the body, the legs are white with dark stripes. These striking marks are supposed to serve as a means of communication between the members of the herd, which sometimes numbers several dozens.

The Ibex live among rocky crags and steep cliffs. "The high hills are a refuge for the wild goats. . ." (Psalms 104; 18).

The rock ledges are fortresses for these animals which are not prone to dizziness. For many years the Ibex have been ruthlessly hunted. Only a few hundred survived in the most inaccessible places, when the State of Israel was established.

Today, with laws to protect and preserve the wild life of the country, their number in the area between Ein Gedi and Elat, is estimated to be 800-1500.

THE FELIS (LYNX) CARACAL

The Felis (Lynx) Caracal is a large yellowish brown cat, with long tufts of black hair on the tips of its ears. This is the source of its name, as Caracal, in Turkish, means "black ears". The Caracal lives only in hot, dry areas — from South Africa to Turkey in the North and in Turkestan as well as in India and in the East. The Caracal lives in the Southern Negev, the Arava and the southern coastal plain. It spends the day, alone or with its mate, in hole or cave and emerges at dusk in order to hunt. It feeds on small mammals — hares, mice, young gazelles and birds. It advances towards its prey crawling and pounces on it suddenly, being able to catch even rising birds.

The Caracal has a beautiful and sought after fur. It was therefore hunted mercilessly in Africa to the extent that the whole species was threatened with extinction. In Israel the Caracal is protected as are most other wild animals and may not be harmed in any way.

THE DORCAS GAZELLE

Two species of Gazelle are found in Israel: the Mountain Gazelle, found in most parts of the country from Upper Galilee to the central and western Negev and the Dorcas Gazelle which is found only in the Judean desert, in the Arava valley and in the southern and central Negev. At first sight the two are quite similar but on closer examination it will be found that the colour of the Dorcas Gazelle is lighter, its ears are larger, the tail longer and the shape of its horns is obviously different of those of the Mountain Gazelle.

Long experience taught the Gazelles, which live in groups or herds, to flee from man who was hunting them relentlessly. Even in flight their grace and beauty are evident, their black tails standing out clearly against the white colour of their rumps. The Dorcas Gazelle was also to be found in the deserts of Trans-Jordan, Sinai and Saudi-Arabia, but there it is now extinct owing to excessive hunting. Today Israel is the last place in the world where the survival of this Gazelle is assured.

בשמורת טבע בצפון הארץ
AT A NATURE RESERVE IN NORTHERN GALILEE

הבולים צוירו ע"י מ. את ג. שמיר, תל אביב
THE STAMPS WERE DESIGNED BY M. & G. SHAMIR, TEL AVIV